

Investering – gammalt ord med ny innebörd

Hur länge har vi investerat? Faktiskt inte mer än cirka hundra år! Allvarligare uttryckt: Termen investering har som ekonomisk term bara en relativt kort tid använts i svenskan. Den användes i första upplagan av första delen av Wicksells *Föreläsningar i nationalekonomi*, som kom ut 1901, och detta årtal anges nu för första kända belägg i nätversionen av *Nationalencyklopedins ordbok*. Även i ett förarbete i *Ekonomisk Tidskrift* år 1900 använder Wicksell ordet. Notabelt är att ”investering” trots avhandlingsämnet helt saknas två decennier tidigare i David Davidsons [1878] doktorsavhandling *Bidrag till de ekonomiska lagarna för kapitalbildningen*. Det saknas även i Johan Lefflers [1881] lärobok *Grundlinier till nationalekonomiken*.

Det vore intressant att veta om någon läsare känner till någon tidigare ekonomisk svensk användning än Wicksells från år 1900. Det förefaller inte osannolikt att ordet kan ha använts tidigare, eftersom det enligt *The Shorter Oxford English Dictionary* förekom som ekonomisk term i engelskan redan på 1600-talet, och eftersom t ex Jevons [1871/1970] flitigt talar om ”the investment of capital”, ”the average time of investment” och liknande saker. I Wicksells tyskspråkiga arbeten från 1890-talet förekommer ”Investierung”, främst i sammansättning- ar motsvarande Jevons uttryck.

Ursprunget är betydligt äldre än den

ekonomiska användningen. Ordet investering härrör från latinets, och kanske är det därför förvånande att det svenska ordet investering har måst översättas med något som inte liknar detta (*collocatio pecuniae* och *pecunia collocata*) i den nyligen utkomna svensk-latinska ordboken.

Förklaringen är följande: Under antiken betydde latinets *investire* (som för övrigt var ett sällsynt ord) bara ”bekläda”. Under medeltiden ändrades innebörden till ”att bekläda någon med ett ämbete (men även med befogenhet av något slag)”. Den kommersiella användningen tycks – liksom när det gäller många andra handelstermer – ha börjat i italienskan, och idén skulle ha varit ”att klä om sitt kapital, ge det en ny dräkt/form”.

Det är intressant att se hur innebörden stegvis har ändrats så att man slutligen inte kan skönja den ursprungliga betydelsen. I inledningen på artikeln om investering i Dickson, Luukkainen & Sandelin [1992] ges den allmänna definitionen ”uppoffring i nutiden i syfte att kunna öka inkomsterna i framtiden”, och denna definition torde återpegla det nutida språkbruket. Den ligger nära definitionen i *Nationalencyklopedins ordbok*: ”satsning av ekonomiskt värde med grundad förhoppning om framtida avkastning”. Inget finns kvar som för tankarna till kläder. De gamla romarna skulle inte förstå den som i dag talar om investering.

Referenser

- Davidson, D, [1878], *Bidrag till de ekonomiska lagarna för kapitalbildningen*, Lundequistska bokhandeln, Upsala.
- Dickson, H, Luukkainen, P A & Sandelin, B [1992], *Termer i nationalekonomi. Innebörd och sammanhang*, 2 uppl, Liber Ekonomi, Malmö.

BO SANDELIN är professor i nationalekonomi vid Göteborgs universitet. EBBE VILBORG är lexikograf, docent i grekiska vid Göteborgs universitet och författare till Norstedts svensk-latinska ordbok.

- Jevons, W S, [1871/1970], *The Theory of Political Economy*, Penguin Books, Harmondsworth.
- Leffler, J A, [1881], *Grundlinier till national-ekonomiken eller läran om folkens allmänna hushållning*, P A Norstedt & Söner, Stockholm.
- Språkdata vid Göteborgs universitet, [1996], *Nationalencyklopedins ordbok*, Bra Böcker, Höganäs.
- Vilborg, E, [2001], *Norstedts svensk-latinska ordbok*, Norstedts Ordbok, Stockholm.
- Wicksell, K, [1900], "Om gränsproduktiviteten såsom grundval för den nationalekonomiska fördelningen", *Ekonomisk Tidskrift*, årg 2, s 305-337.
- Wicksell, K, [1901], *Föreläsningar i national-ekonomi*, Första delen, Berlingska, Lund.